No. 1960 Zaterdag 6 Augustus 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant Overzijde
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Het sexueele vraagstuk in verband met de katholieke moraal.

Dr. Meuleman, directeur van de Vroedvrouwenschool te Heerlen, sprak in de vergadering van de R. K. Studentenvereeniging „Sanctus Vrigilius" te Delft over bovengenoemd onderwerp.

Waar het onderwerp feitelijk het geheele menschelijk leven bestrijkt, zal spreker het vraagstuk niet in het algemeen behandelen, doch voor wat den studententijd betreft in verband met de moraal-philosophie.

Wat is eigenlijk het sexueele vraagstuk? In dat woord ligt iets bijzonders voor den modernen tijd. Vroeger sprak men er nooit over, omdat het niet bestond; voor den diep geloovige bestaat het ook thans niet. De moderne tijd tracht gelukkig de sexueele quaestie in goede banen te leiden.

Onder het sexueele vraagstuk verstaat men de verhouding van den mensch in het geslachtelijk verkeer; voor elken leeftijd variëerend; voor de jeugd vóór de pubertijd, voor jonge mannen en jonge vrouwen, voor gehuwden en ouden van dagen. Spreker zal nu vooral de quaestie behandelen voor den student.

De moraal heeft een drieledige beteekenis: 't kan zijn de moraal-theologie, die als wetboek voor den godsdienst de oplossing van het sexueele vraagstuk geeft. De moraal-philosophie of ethica is het natuurlijke wetboek, waarnaar we zedelijk moeten leven. De moderne moraal, die spreker de zedenwetenschap zou willen noemen, onderzoekt de experimenteele feiten naar gelang van tijd, stand en omstandigheden. Die zedenwetenschap is wel van groote beteekenis, doch geeft geen norm voor ons zedelijk menschelijk leven.

De moraalphilosophie is voor eenvoudigen volstrekt niet noodig, doch wel voor de studenten in hun studie en in hun omgang met andersdenkenden.

Voor den Katholiek is de oplossing van 't sexueele vraagstuk in het 6e en 9e gebod der Tien Geboden Gods gelegen. Feitelijk is 't voldoende die te onderhouden. De vraag, of geslachtelijke onthouding, ofschoon tot geslachtsrijpheid gekomen, ongewenscht is, zoolang de jonge man nog niet tot een maatschappelijke positie is gekomen, beantwoort spreker absoluut, zonder eenig voorbehoud ontkennend. Geen neuroloog, die dat niet volkomen onderschrijft. Eulenburg noemt al het gepraat over het tegendeel wetenschappelijk geleuter. Door omstandigheden kan de onhouding absoluut verplichtend zijn, door de natuur van den mensch en maatschappelijke omstandigheden.

Om over de onthouding een goed begrip te vormen, haalde spreker aan, wat Paulus over 't huwelijk zegt. De jongeling vraagt een ongerepte maagd, en ook omgekeerd. Doch hoevelen zijn er, die ongerept in het huwelijk treden? Er is echter een kentering. Doch in het afgeloopen tijdperk hebben zoo weinigen dat prachtisch getoond te begrijpen. Men vergelijkt wel eens de behoefte naar spijs en drank met de drift naar geslachtelijke gemeenschap. Dat is absoluut verkeerd.

Het geslachtsleven is voor de voortplanting noodig; voor het individu is het absoluut niet noodzakelijk. En volstrekt verboden is 't, dat men zich afgeeft met prostituées. De redeneering, dat die vrouwen er voor zijn, dat men die toch geen kwaad meer doet, gaat niet op. Die vrouw, met ook een onsterfelijke ziel, doet men nog dieper zinken. Ook neme men zich in acht, verkeering aan te knoopen met meisjes, met wie men toch niet van plan is later in 't huwelijk te treden.

In de acht jaren praktijk aan de Vroedvrouwenschool te Heerlen heeft spreker 150 ongehuwde moeders per jaar bijgestaan, niet alleen medisch, doch ook op sociaal gebied. Hij wijst er op, dat het onechte kind door de schuld van den jongen man als een verschoppeling, als een paria in het maatschappelijk leven staat. Spreker geeft geen tragische voorstelling, doch de simpele werkelijkheid.

In de 3e plaats waarschuwde dr. Meuleman de studenten voor het z. g. „scharrelen", waarbij men zijn geslachtsdrang zooveel mogelijk tracht te voldoen. 't Scharrelen legt door zijn onvoldoende bevrediging den grondslag voor overprikkeling en neurastenie. „Scharreltjes" zinken door uw schuld al dieper en dieper. Het meisje wordt in ernstig gevaar gebracht ongehuwde moeder of prostituée te worden. De meeste meisjes worden prostituée na jaren langs de straten te hebben gescharreld.

De levensernst is zoo erg noodzakelijk in het latere leven. Doch de mensch is nu eenmaal een wezen van vleesch en bloed en wat zenuwen. Maar wat is schooner dan zijn driften te beteugelen en het verstand te laten spreken, en die principes in zijn levenswandel te belijden? Men zegt wel, men is maar eenmaal jong, doch het is toch veel mooier zijn plicht te betrachten, dan zijn lage lusten te voldoen!

Gezonde zinnelijkheid heeft ieder mensch, doch moet in toom worden gehouden. En spreker waarschuwde vooral tegen den alcohol als een scherpen prikkel tot geslachtsdrift. De alcohol neemt de rem weg. Er zijn haast geen menschen, die met een koel hoofd naar een bordeel gaan; in 99% van de gevallen is men onder den invloed van sterken drank. Het schaamtegevoel is weggevallen; doch den volgenden morgen zou een fatsoenlijk jongeling voor geen geld van de wereld willen, dat moeder of intieme vrienden 't wisten.

Vervolgens waarschuwde hij inzake de lectuur. In onzen tijd vooral is de stroom van zenuwprikkelende romannetjes onrustbarend groot, en ook buitengewoon schadelijk. Waar goede lectuur te over is, zoeke men toch niet in verkeerde richting.

Ten slotte werd gewaarschuwd tegen de kunst en vooral tegen de z. g. naakte kunst. Spreker beweert, dat de kunstenaars in dit genre gewoonlijk onzettende vuilbekken zijn. Schoonheid van man en schoonheid van vrouw zijn maar voorwendsels.

Als middelen om de geslachtsdrift te bedwingen, noemde spreker in de eerste plaats de studie zelve. Hoe meer men in een vak doordringt, hoe meer men voelt, dat de studie het gansche leven kan vullen; ook wees hij op de beoefening van allerhande kunsten en wetenschappen.

Na de pauze sprak dr. Meulemans als medicus over de groote gevaren der prostitutie met het oog op de besmetting.

Spreker gaf ten slotte den studenten in overweging zich boeken aan te schaffen, welke de besproken quaesties verduidelijken, opdat zij worden degelijke menschen in de maatschappij en waardige leiders van het volk.

Onthouding voert het geluk in het huishoudelijk leven.

Met groote aandacht was dr. Meuleman in zijn duidelijke en breedvoerige uiteenzetting met tal van interessante gevallen uit zijn praktijk, gevolgd door de leden van Sanctus Vrigilius, die in grooten getale op deze laatste officieele vergadering in het studiejaar waren opgekomen.

De groote belangstelling bleek ook uit onderscheidene vragen, die gesteld werden. Op een desbetreffende vraag gaf spreker als doeltreffende lectuur aan: Foerster, levensernst; Casimir Leiden; Woorden van een vriend, door Schoenmaker; Dupont kon hij bijzonder aanraden als diepgeloovig protestantsch arts; de Vletter enz. Later zou hij de juiste titels en uitgevers opgeven.

En op de vraag of een zwak zenuwstel door onthouding niet tot hysterie is voorbestemd, antwoordde spreker, dat zulks juist met uitspatting het geval is.

De vooruitgang

gaat steeds vooruit, gelijk een behoorlijke vooruitgang dan ook behoort te doen.

Vooral de kruising van auto's en egoïsten schijnt een zeer aantrekkelijk nieuw ras van schepselen op te leveren.

De Parijsche corr. van de *Tel.* vertelt:

Eenigen tijd geleden, toen de kranten zich tot tolk maakten van het wanhopig geworden publiek, over het gevaar, dat de wandelaar liep, wanneer hij gedwongen was een der Parijsche straten over te steken, waar duizenden taxen, onhebbelijk groote omnibussen, vrachtkarren, en luxe auto's in file elkaar najagen, wekte een spotprent groote hilariteit....

Een heer ontmoette op een trottoir een vriend en vroeg hem of hij hier in de buurt niet een appartement te huur wist.

— En ik dacht dat je er pas een aan de overzijde van deze straat had gevonden.

Bij het Eeuwfeest

VAN

ADMIRAAL LOUIS BRION.

1821 — 27 September — 1921.

XII.

Het staat vast, dat Louis Brion succesievelijk zijn geheele vermogen in den Venezolaanschen Vrijheidsoorlog gestoken heeft.

Zijn voorschot voor de eerste expeditie van Haiti wordt opgegeven tot een bedrag van 250.000 gld. Voor de tweede expeditie van einde December 1816 heeft hij stellig eveneens voor een zeer groot bedrag deel genomen, ofschoon ik de kosten nergens vermeld vond.

Gedurende de eerste twee jaren van den oorlog was Brion feitelijk de eenige geldschieter. Gedurende de volgende jaren fungeerde hij wel als Voorzitter van het Departement van Marine en Oorlog, maar hij was tevens de eigenlijke Minister van Financiën, alhoewel niet in naam. Wat de geldzaken betrof en de afbetaling der aanzienlijke bestellingen aan oorlogsmateriaal voerde hij de onderhandelingen met het Buitenland. Telkenmale vernemen wij in de brieven van Bolivar aan Brion de opdracht om voor het noodige te zorgen. Hoe zuinig hij die financiën beheerde, blijkt uit den reeds geciteerden brief aan zijn broer van Febr. 1819, dat hij dagelijks voor de soldij der zeemacht en der vreemde troepen 1000 pesos noodig had en er geen stuiver voor hem zelf overschoot.

Tegenover de tallooze opdrachten van Bolivar aan hem tot aankoop van oorlogsbehoeften, vindt men geen enkele van kwijting van schuld. Toen Bolivar na de inneming van Angostura uit de geconfisqueerde goederen der realisten allerlei geldelijke belooningen toekende aan zijn generaals en officieren, tot zelfs aan den geringsten soldaat, werd de naam van den Admiraal daarbij niet eens genoemd. (Doc. 1298).

Bij herhaling treft men toezeggingen en beloften van Bolivar aan om die schulden af te betalen. In den brief van Bolivar aan Brion van 14 December 1819 in Angostura geschreven, zegt de Generalissimus: „Met voldoening kan ik U verzekeren, dat gij binnen drie maanden over 25.000 pesos zult kunnen beschikken en voor het volgend jaar over méér dan 100.000 pesos. Want van het millioen duros, die ik uit Santa Fé (Bogotá) ontboden heb, is een deel bestemd om uwe schuldvorderingen, mischien wel voor twee derden te voldoen en als wij, zooals ik hoop, Caracas innemen, zult gij geheel en al worden afbetaald". Zooals men ziet, waren het immer wissels op de toekomst. Nergens lezen wij, dat die beloften ook werkelijk werden ingelost. Ramon Azpurúa zegt in zijn reeds meermalen aangehaalde Biographie van Brion, bl. 473: „las cuantiosas sumas suplidas en toda la campaña magna.... que el nunca reclamó, ni cuyo pago obtuvo" — „De aanzienlijke geldsommen, die Brion gedurende de geheele lange campagne heeft voorgeschoten, heeft hij nooit opgeëischt, doch zijn hem evenmin ooit uitbetaald geworden". Nog onlangs bevestigde dit Eloy G. Gonzalez in *Actualidades* Año V, No. 15: „Para aquella fecha (de la victoria de Carabobo) había invertido, de su peculio, dos millones de bolívares como contribucion al triunfo de la causa. Nunca reclamó, pero tampoco se le pagó". „Tot op dien datum (van de overwinning van Carabobo op 24 Juni 1821) had Brion 2 millioen bolívares (één millioen gulden) van zijn eigen vermogen voor de zaak der revolutie bijgedragen. Nooit heeft hij dat opgeëischt, maar ook nooit werd het hem uitbetaald".

De Curaçaosche Geschiedschrijver P. Poel, die het bijzonder goed weten kon door zijn relaties met de Familie Brion op Curaçao, schreef in, 1836 (Zie *Cur. Ct.* 30 April):

„Louis Brion liet geen ander vermogen na dan een slecht voorziene *garde robe.* En dit was de man, die een aanzienlijk kapitaal van zijn ouders had geërfd, deze erfenis gedurende zijn menigvuldige zeetochten door vlijt en verstandig overleg had vermeerderd; zich zoo weinig uitgaven voor zijn eigen levensgemak en uitspanning had gegund en in den rang waarin hij diende zulke gunstige gelegenheid had om het beste deel van den buit zich toe te eigenen".

De schrijver A. T. BRUSSE, *Curaçao en zijn bewoners* (bl. 114) zegt, "dat de schuldvordering van zijn (Brion's) erfgenamen aan de Republiek Colombia een half millioen Spaansche daalders (pesos) beliep, waarvan 400.000 werden uitbetaald".

In het werk: "*Venezuelan arbitrations of 1903*" (bl. 161) van J. RALSTON vindt men nog eene vordering beschreven van een nakomeling van Brion op de Venezolaansche regeering wegens niet betaald voorschot, eertijds door den admiraal aan Bolivar verleend. (Zie Mr. K. H. KORPORAAL, o. c. bl. 11, noot.)

Louis Brion heeft twee testamenten nagelaten. Het eerste dateert van 9 Juli 1819 gemaakt te Juan Griégo op het eiland Margarita. Dit testament vangt aldus aan: "Yo, LUIS BRION, Almirante de la República de Venezuela, estando en perfecta salud y en sano juicio, creyendo en todos los misterios, que predica y enseña nuestra Santa Madre Iglesia, y deseando arreglar mis negocios por si acaso me sorprenda la muerte, he tenido á bien disponer", etc. In No. 3 van dit testament maakt hij eenige beschikkingen omtrent zijn goulet *Favorita* en de brigantijnen *Franklin* en *Caroni.* In No 4 en 5 benoemt hij tot zijn erfgenamen voor de helft zijn broer Theodoor en diens kinderen verwekt bij zijn vrouw Alida van Eck. De andere helft verdeelt hij in vier gelijke deelen, n. l. voor zijn drie getrouwde zusters Carlota, Helena Agata, en Maria Josefa met hare kinderen en het vierde resteerende part geeft hij aan zijn eigen kinderen Poles, Plantina, Louisa, en Maria Laureta, buiten huwelijk verwekt bij Jane Sartory.

Het tweede testament heeft Louis Brion gemaakt op Curaçao den 25n September 1821, dus twee dagen vóór zijn dood. Zeer waarschijnlijk heeft hij daarin het eerste geheel of gedeeltelijk herroepen. Daar het archief der Kolonie Curaçao twee jaar geleden naar den Haag is overgebracht, heb ik geen afschrift daarvan kunnen machtig worden. Vroeger heeft de heer Herman Leyba, Consul van Venezuela op Curaçao, daarvan een afschrift en vertaling in het Spaansch verkregen en naar de *Academia de Historia* van Caracas opgezonden. Het is mij niet mogen gelukken daarvan nog een afschrift machtig te worden.

***

— Ja, dat is wel waar, maar ik zie geen kans om die overzijde te bereiken.

* * *

Sindsdien, het was in den winter, is het verkeer er nog een tikje drukker op geworden, en het aantal ongelukken een klein tikje grooter.

Door auto's; rijtuigen en trams werden in Parijs in 1919 gedood 93 personen, en gewond 13,618 personen.

Over 1920 zijn de getallen grooter, maar de statistiek is nog niet klaar.

En dan gelden deze cijfers alleen de gevallen, waarvan de politie kennis kreeg; lichte kneuzingen, gescheurde kleeren enz. dus niet medegerekend.

De directeur van een groote taxi-maatschappij vertelde aan de corr. dat een taxi in Parijs iedere vier weken, dat hij rijdt, 'n nieuw spatbord noodig heeft, wat beteekent in vier maanden, vier geheel nieuwe, terwijl ze iedere week moeten worden hervormd wegens verbuiging. Dit wijst er wel op, hoeveel aanrijdingen van auto's onderling er plaats vinden.

Onderwijl hebben de chauffeurs een enorme handigheid gekregen zich door de nauwste straten en de nauwste gangetjes, tusschen tram en trottoir of taxis door te werken, daarbij geen twee cM. ruimte latende en met een vaart van minstens 15 tot 20 KM. En dan knarst het wel eens even tegen andere auto's, maar de taxichauffeurs met de goedkoope spatborden lachen dan even, en kijken niet eens meer om. Wat doe je op hun weg?

Voor zelfrijdende autobezitters met mooie en dure spatborden is het rijden door Parijs dan ook een hel. Elk oogenblik sta je doodsangsten uit, dat een taxi je treeplank meeneemt of je radiator indrukt, dat je vermalen zal worden door een aanstormende autobus, genre tank, massief en heel snel, en een leven makende als een onweer. Volg je de file op de boulevards, dan komt uit elke zijstraat, en die zijn er om de vijf huizen, een gevaarte schieten, dat je in tweeën dreigt te snijden, maar door 'n wilde zwenking precies vóór je langs schiet, waardoor je als een krankzinnige op de remmen kunt gaan hangen, om meteen te voelen, dat een achterkomende wagen je auto van achteren afschuurt. Dan staat er weer ineens een tram stil, waaruit een zestal passagiers springen, zonder dat hier een bepaling bestaat, dat je stilstaande trams niet voorbij moogt rijden.... (kan ook niet anders, dit zou het geheele verkeer stopzetten) en als je denkt dat alles er uit is en de tram weer rijdt, dan springt er ineens iemand van het trottoir, bijna over je lantaarns, recht in de tram en het scheelde een haar of je had iemand vermoord.

En dagelijks bevatten de couranten de berichtjes, die den vooruitgang illustreeren.

Vrijdag j.l. was een autobus, die een fiacre wilde vermijden in de Rue de Rivoli op het trottoir geloopen en de bibliotheek van een handelsschool binnengedrongen, waarbij hij een jong meisje van 19 jaar 't rechterbeen afscheurde. Overleden!

Twee uren daarna liepen in de Avenue President Wilson twee trams op elkaar, elf gewonden.

Ter zelfder tijd reed een autobus op de Place de Bastille over een tot nog toe onbekend gebleven man.... terwijl óók in de Rue de Rivoli een taxi een vrouw overreed.

En dit zijn alleen de ernstige ongelukken van den dag, lichtere verwondingen telt men volgens statistiek bij honderdtallen.

Zaterdag.... Boulevard Port Royal, een jongen van acht jaar door een taxi doodgereden; Avenue de Clichy zelfde ongeluk, weer een jongen, toestand hopeloos; Rue Pigalle. een meisje overreden, ernstig aan hoofd gewond, (men kan zien dat het een vrije Zaterdagmiddag was, meestal kinderen), terwijl in de Avenue Wagram een heer, die zijn woning verliet en de straat wilde oversteken, eenzelfde lot onderging en in het hospitaal ligt.

Van het Vaticaan.

De Romeinsche kwestie in het Parlement.

Als en loopend vuur grijpt de beweging voor een toenadering tusschen Italië en het Vaticaan om zich heen. Ze heeft hier reeds de poorten van het parlement overschreden. Niet minder dan vier afgevaardigden van verschillende richting hebben zich in de kamer over de Romeinsche kwestie, in gunstigen zin voor een toenadering, uitgesproken en vandaag of morgen zal ook de regeering ten opzichte van de kwestie stelling hebben te nemen. (De inmiddels ingetreden ministercrisis zal waarschijnlijk echter een vertraging in de behandeling der kwestie brengen. — Red.)

Vooraleer enkele bijzonderheden over de behandeling der kwestie mede te deelen, laten wij nog eerst enkele uitlatingen volgen van de pers, in antwoord op het bekende artikel in de „Osservatore".

De liberale „Messagero" merkt ten aanzien van het bewuste artikel van de „Osservatore" o. m. op, dat zoo het voor Italië op het oogenblik mogelijk is, zich met de oplossing van de Romeinsche kwestie bezig te houden, wat vroeger niet het geval was, het toch niet mogelijk zijn zal tot overeenstemming te komen over een waardeering van de historische elementen, want bij een retrospectieve behandeling van de kwestie zouden zich ongetwijfeld vele ernstige moeilijkheden voordoen, welke slechts de frissche lucht, waarin de besprekingen plaats hebben, zouden vertroebelen. Voorts beklaagt het liberale orgaan er zich over, dat de „Osservatore" zich niet preciëser over de territoriale oplossing van de kwestie heeft uitgelaten. Er moet opheldering worden gebracht, of men op het Vaticaan op eenig grondgebied rekent dan wel zich tevreden wil stellen met het territorium van de apostolische paleizen.

In de „Tempo" wordt met voldoening geconstateerd, dat door het artikel van de „Osservatore" de toenadering een stap vooruit is gebracht. Kerk en Staat staan nu niet meer tegenover elkaar als vijanden, maar als twee machten die gedwongen zijn naast elkaar te gaan en die het oogenblik geschikt oordeelen een volkomen overeenstemming tot stand te brengen. Het liberale blad spreekt den wensch uit, dat de verdeeldheden, die op het oogenblik zoo klein zijn, geheel uit den weg geruimd mogen worden en dat Benedictus XV, in niet al te verre toekomst van den koepel van Michel Angelo af, niet met voorbijgaande geestdrift, maar uit heel de diepte van zijn Italiaansch hart, het beroemde woord herhalen mag: „Groote God, zegen Italië".

De „Voce Republicana" merkt, onder den titel „Spoedige vertegenwoordiging van Italië bij het Vaticaan.", op, dat het nu niet gaat om een gelegenheids-man, maar om een wezenlijken, „min of meer bestreden" vertegenwoordiger. Daartegen, oordeelt het republikeinsche orgaan, kan een decoratief, ontzenuwd Italië niets

ZILVEREN PRIESTERFEEST

van onzen Hoofdredacteur, den Zeereerw. Pater

R. J. C. WAHLEN,

en den Zeereerw. Pater

J. P. DELGEUR,

Pastoor van San Willibrordo.

10 Augustus 1896 — **10 Augustus 1921**

Dat was een schoone, stralende dag, toen 25 jaar geleden, twee jeugdige Levieten lagen neergeknield aan de voeten van den Bisschop, om uit Zijn gezegende handen de H. Priesterwijding te ontvangen.

De Hemelen openden zich, en een stroom van genade, licht en kracht daalde over ze neer en omkleedde ze als met Goddelijke macht.

Want Goddelijk in de zending van den Priester, door God zelf geroepen en uitverkoren als prediker der waarheid en uitdeeler van Gods Geheimenissen. Goddelijk is zijn macht en goddelijk zijn werk, dat zich hoofdzakelijk richt op de heiliging der zielen en de vervolmaking van Christus' Beeld in de arme zondige menschenharten.

Omgord met de kracht van den Allerhoogste stonden zij op, om hun verheven zending te aanvaarden, — hun hoofden omgeven met de schitterende kroon van het Priesterschap, die de mensch zich onwaardig kan maken, maar die niets ter wereld ze van het hoofd kan rukken, — dragend in hun zielen het merkteeken van Gods Liefde en Almacht, van Gods uitverkiezing, die ze stempelde, naar de woorden van den Goddelijken Meester zelf, tot meer dan dienaren, tot zijn vrienden, wier roeping het volgens Paulus' woorden is „Alles voor allen" te zijn.

En bijzondere glans verleende aan hun Priesterkroon het feit, dat zij reeds kort na de H. Priesterwijding geroepen werden, om alles wat hun dierbaar was, hun vaderland, vader en moeder, familie en vrienden, vaarwel te zeggen, om zich als Missionaris te begeven naar de landen van overzee en hun leven en liefde, hun kracht en hun talenten te gaan wijden aan onze bloeiende Katholieke Missie van Curaçao.

Die twee Levieten, die 10 Augustus in zilver hopen te jubileeren, en met de diepste dankbaarheid den dag hopen te herdenken, dat zij 25 jaar geleden de H. Priesterwijding mochten ontvangen, zijn de Zeer Eerw. Pater R. J. C. WAHLEN, hoofdredacteur van dit Blad, en de Zeer Eerw. Pater J. P. DELGEUR, Pastoor van S. Willibrordo.

* * *

31 Augustus van het jaar 1898 kwam Pater WAHLEN hier aan, als professor van het pas opgericht Seminarie te Scherpenheuvel. Is er schooner en verhevener werk denkbaar, dan zijn krachten en talenten te wijden aan de opleiding van jeugdige Levieten, die geroepen zijn om zelf eenmaal door woord en voorbeeld een „licht der wereld" te zijn, — om eenmaal als middelaar te staan in Christus' Naam en met Christus' Gezag omkleed tusschen God en de menschen.

Helaas, niet lang zoo dat zoo schoon begonnen werk duren. De tijdsomstandigheden noodzaakten al zeer spoedig het werk op te geven, en in 't jaar 1901 werd het Seminarie gesloten. Pater WAHLEN, die gedurende enkele maanden daarna kapelaan te Pietermaai was, werd begin 1902 benoemd tot Secretaris van Zijn Doorl. Hoogwaardigheid Mgr. van Baars z. g. en tot Redacteur van de *Amigoe di Curaçao.*

Dat is wel 't voornaamste arbeidsveld, waarop zich de Apostolische werkzaamheid van Pater WAHLEN bewogen heeft, — een veld, waarop Hij volop gelegenheid had zijn rijke talenten te ontplooien en de liefde van zijn Apostolisch hart tot uiting te brengen.

Nog al te veel wordt met een zekere minachting neergezien op het Apostolaat der Pers, welk feit Paus Pius X z. g. verzuchten deed: „Ach, de pers, nog altijd weet men haar taak niet voldoende te waardeeren!"

Bijna 20 jaren heeft Pater WAHLEN dat Apostolaat uitgeoefend, en we mogen er bijvoegen, met onbezweken moed, met kracht en energie. Als ridder van de pers heeft Hij zooveel jaren, met fierheid, pal gestaan om de beginselen der katholieke leer te verdedigen, — om te strijden voor het goed recht der Katholieke school en der Katholieke Missie — om wijd en zijd de gezonde en éénig ware beginselen van rechtvaardigheid en liefde, waarop volgens Paus Leo's woorden de menschelijke maatschappij moet gegrondvest zijn, te verspreiden.

En als men langzamerhand gekomen is tot een billijker waardeering van 't geen door de Katholieke Missie tot heil en zegen van het volk en het Katholiek volksonderwijs gedaan is, dan is dat voor een groot gedeelte te danken aan den onvermoeiden arbeid der Katholieke Pers, waarvan Pater WAHLEN de groote Apostel is.

Doch niet alleen voor de godsdienstige en zedelijke verheffing van het volk, ook voor den socialen en economischen vooruitgang der kolonie had hij een open oog en een warm hart, en geen gelegenheid liet hij onbenut om ze te belichten met de stralen van zijn rijken geest en het licht van zijn katholieke beginselen.

Inderdaad, met groote dankbaarheid, mag en moet 't op dezen dag getuigd — 't is niet meer dan plicht — dat door zijn redactioneelen arbeid Pater WAHLEN veel heeft bijgedragen om het aanzien der Katholieke Pers te verhoogen, en haar invloed, ook in het Moederland, te doen stijgen.

Als lid van verschillende commissies en vereenigingen heeft Pater WAHLEN zijn invloed doen gelden. Gedurende verschillende jaren was Hij Directeur van de St. Thomas-kring en wist door zijn steeds interessante conferenties, zijn prettigen, jovialen, hartelijken omgang, de jongelingen aan zich te boeien en een machtigen invloed op ze uit te oefenen.

Nog één werk van Pater WAHLEN dient vermeld,— een werk, waarin zich de rijkdom en liefde van zijn priesterhart wel 't schoonste openbaart, — en dat is zijn priesterlijke zorg voor de arme melaatschen van Zaquitó. Gedurende bijna 20 jaren heeft P. WAHLEN de priesterlijke bediening op Zaquitó waargenomen, is Hij een steun en troost geweest voor die arme bannelingen, die daar leven geheel van de menschelijke maatschappij afgezonderd, heeft ze de zoetheid en de kracht van onze H. Godsdienst meegedeeld en door zijn woorden van troost en opbeuring gesterkt om met liefde en gelatenheid hun droevig lot te dragen en hun lijden te doen strekken tot reiniging en heiliging hunner zielen.

De gebeden van die armen, die wel zwaar door God beproefd zijn, maar daarom ook meer bemind, zullen zeker het schoonte loon en bewijs van dankheid zijn, dat Pater WAHLEN op zijn Jubeldag ontvangen zal, en zeker van den Goeden God verkrijgen een overvloed van zegeningen, opdat Pater WAHLEN nog lang voor ze en voor 't welzijn der missie moge arbeiden.

DAT HOPEN WE VAN HARTE!

* * *

De tweede Jubilaris is de Zeereerw. Pater J. P. DELGEUR, die in de maand Juni van 't zelfde jaar 1898 te Curaçao aankwam.

Na een korten tijd op S. Willibrordo de priesterlijke functiën te hebben waargenomen, werd Pater DELGEUR in het jaar 1899 verplaatst naar St. Eustatius.

Bijna 13 jaar heeft Pastoor DELGEUR daar geleefd en gearbeid en er wel de volle zwaarte van het missionarisleven gevoeld. Want wie St. Eustatius kent, weet wat 't zeggen wil, 13 jaar in onverzwakten moed daar te leven, van geheel de wereld afgesloten, te midden van een arm volk, met geen anderen troost en steun dan de troost van zijn God en de liefde van en voor zijn volk. Wie St. Eustatius kent, weet wat een lange rij van offers een zoo langjarig missionarisleven aldaar beteekent, offers, waarvan de buitenstaander geen begrip of „Ahnung" heeft, die alleen door God gezien en gewaardeerd, en daarom des te hooger zullen worden aangeslagen.

Als een Vader is Pastoor DELGEUR daar rondgegaan te midden van zijn volk, dat hij met ware apostolische liefde beminde, — weldoend en zegenend — en allerwegen met kwistige hand die rijke schatten van liefde, die er in zijn priesterhart zijn opgestapeld, rondstrooiend. In het Boek des Levens staan zij opgeteekend, die arme zielen die Zijn Vaderhand tot God heeft teruggebracht, — die arme afgedwaalde andersdenkenden, die Hij in den waren Schaapstal der ééne Moederkerk heeft teruggebracht.

Om nieuwe fleur te geven aan het godsdienstig leven heeft Pastoor DELGEUR er een nieuwe kerk gebouwd, waarvoor Hij gedurende zijn vacantie in Holland het geld bijeengebedeld had. Hij heeft het volk gegeven een Katholieke school, overtuigd dat alleen een goede Katholieke school een waarborg voor de toekomst is.

Dat het aandenken van Pastoor DELGEUR er in zegening is — wie twijfelt er aan?

Na vervolgens enkele jaren gearbeid te hebben als Pastoor van Barber en San Martin, is thans reeds gedurende enkele jaren Pater DELGEUR Pastoor van San Willibrordo.

Pastoor DELGEUR is alles voor zijn volk, deelt in zijn vreugde en lijden, leeft en lijdt met zijn volk. Hij weet dat zijn volk arm is, en met liefde maakt Hij zich zelf arm om zijn arm volk te helpen en zijn ellende zooveel hij kan te lenigen. En altijd gaat zijn hulp vergezeld met een vroolijk en opbeurend woord, hetgeen zijn aalmoes een dubbele waarde geeft. Pastoor DELGEUR is uit zooveel anderen te herkennen, aan dat geld in zijn hand, waardoor weer even spoedig alles wat er in komt, verdwijnt. Hij kan niemand zien lijden, zonder tegelijk z'n hand uit te steken om te helpen.

De liefde van zijn volk is dan ook zijn schoonste kroon.

Ook als ridder van de Pers heeft Pastoor DELGEUR veel verdiensten. Het zwaard, dat Hij hanteert, is niet het rapier van een zwaar geharnast strijder, maar het keurig floret van den edelman, welks keurige zwenkingen en bewegingen het een lust voor oog en hart is om gade te slaan. Onder den naam van *Jan Paul* heeft hij de lezers van de *Amigoe* jarenlang vergast op zijn *St. Eustatiaansche* en *Curaçaosche Ditjes en Datjes. Jan Paul* schrijft een geheel eigen stijl, altijd origineel, altijd even frisch en verrassend. Zijn humor is van de beste soort, steeds even fijn. Hij doet u lachen, en lachend zegt hij u de waarheid, maar dikwijls ook doet hij een traan wellen uit uw oog, een snik uit uw hart. Want onder die uiterlijk daar zoo maar los neergeschreven woorden klopt een fijn hart, een medelijdend, apostolisch hart, — onbewust openbaren zij ons den liefderijkdom van dat priesterhart.

Zoo heeft Pastoor DELGEUR gewoekerd met de talenten van zijn fijnen geest en de schatten van zijn rijk hart — in waarheid een goude hart — tot glorie van God en tot zegen van zijn evenmensch.

***

Onze hartelijkste gelukwenschen aan beide Jubilarissen op hun zilver Priesterjubilé — ook namens ons Katholieke Volk.

Moge de Goede God hen loonen en zegenen 't voor vele goed, in die 25 jaren gedaan, en tevens kracht en sterkte geven om nog lang te arbeiden tot welzijn van ons volk en van onze Katholieke Missie.

Dat hopen en daarvoor bidden wij! P. fr. I. VERRIET.

Heeft Venezuela en Colombia aan Admiraal Brion, aan wien beide landen zulke enorme verplichtingen hebben, de eer gegeven, die hem rechtmatig toekomt?

Het is zeker in hooge mate bevreemdend, dat terwijl alle helden, die een *hervorragende* plaats hebben ingenomen in het begin van den Vrijheidsoorlog, hun namen vereeuwigd vinden in een staat of stad of stichting dezer twee landen, er niets daarentegen gevonden wordt, wat den roemrijken naam van Brion in de herinnering dier beide volken doet voortleven, niets wat een positieve eclatante bevestiging is van het fiere, reeds boven aangehaalde woord van den LIBERTADOR:

„Yo el primero, enviaré, si puedo, á la posteridad mas remota, monumentos eternos del bien que hizo á mi patria y de la elevacion de su caracter magnánimo". „Ik zal de eerste zijn voor zoover dit in mijn vermogen is, om aan het verste nageslacht de eeuwigdurende herinnering na te laten van al het goede, dat hij voor mijn Vaderland gewrocht heeft en van zijn verheven grootmoedig karakter".

Ook de Kolonie Curaçao heeft groote verplichtingen van dankbaarheid jegens dezen roemruchten landgenoot, die zich zoo verdienstelijk en dapper jegens zijn eigen geboortegrond gedragen heeft. Elk land moet zijn groote mannen eeren. Laten wij ook hierin het kernachtig woord van onze geëerbiedigde Koningin Emma toepassen: „Laten wij groot zijn in alles, waarin ook een klein land groot kan zijn". Gelukkig dat nu bij het naderen van het eeuwfeest van Brion's sterfdag het nationaal gevoel eindelijk is wakker geschud en wij den cijns van dankbaarheid in den bescheiden vorm, waartoe onze Kolonie bij machte is, zullen brengen aan dezen edelen, onbaatzuchtigen, grootmoedigen, heldhaftigen landgenoot.

Het oude spreekwoord „*Onbekend maakt onbemind*" wordt altijd bewaarheid. De daden en verdiensten van Luis Brion waren te weinig bekend, ja veeleer in vergetelheid geraakt. Daarom heeft schrijver dezer regelen zich gedurende eenige maanden de moeite en inspanning willen

inbrengen; het zal daardoor hun idealen het minst in miscrediet brengen.

Wat nu de behandeling van de kwestie in het parlement betreft, valt het volgende aan te stippen:

Bij de behandeling van het antwoord op de troonrede bracht het eerst afgevaardigde Mussolini, vroeger socialist en thans leider van de fascisten, de Romeinsche kwestie naar voren.

„Er zijn slechts twee wegen," zoo riep de temperamentvolle afgevaardigde uit, na een bespreking van de jongste consistoriale toespraak van den Paus over Palestina, „ter oplossing van het probleem: of men verdedigt het Engelsche standpunt, of dat van den Paus. Italië moet den weg opgaan, door den Paus aangewezen."

Dan voortgaande over de verhoudingen tusschen Italië en het Vaticaan, wees de afgevaardigde er op, dat de eenige wereld-omvattende gedachte, die in Rome bestond, van het Vaticaan uitging. Zonder zich te storen aan de interruptie „clericaal" legde de oer-liberale Mussolini deze verklaring af: „Wanneer het Vaticaan definitief afziet van zijn wereldlijke aspiraties, dan is de leekenstaat Italië verplicht het alle mogelijke materieele hulp te brengen, daar de uitbreiding van het Katholicisme over de wereld voor ons van het grootste belang is. Het Vaticaan heeft te beslissen, of het onze vriend, onze vijand, of neutraal wil blijven. Ik heb duidelijk gesproken en hoop, dat de „popolari" zich eveneens duidelijk zullen uitspreken.

In dezelfde zitting merkte ook de nationalistische afgevaardigde Rocco op, dat, op den dag, waarop de Romeinsche kwestie zou zijn opgelost, de Katholieken het Italiaansche leven actiever zouden kunnen steunen. Na vijftig jaren deed zich hier voor de eerste maal de mogelijkheid van een oplossing voor. Dat was tenminste een der weldaden van den oorlog, die een einde had gemaakt aan het anti-clericalisme van de democraten. De Katholieke Kerk was in het Italiaansche leven een veel te diep-ingrijpende factor, dan dat kerk of godsdienst door de regeering genegeerd konden worden.

De liberale afgevaardigde besprak verder de volle onafhankelijkheid, aan den Paus te waarborgen. Hij meende, dat men niet tot een verandering van de garantiewet moest overgaan, maar dat men van die wet een authentieke interpretatie moest geven, waardoor de positie van den Paus beter werd gewaarborgd.

Den volgenden dag kwam de Katholieke afgevaardigde Tevini van de „popolari" op de uitlatingen van Mussolini terug: De popolari" stemden met den leider der fascisten in, waar hij de enghartige politiek veroordeelde van die partijen, die jarenlang over Italië regeerden en geen rekening hielden met de macht welke het Katholicisme in de wereld uitoefent en die meenden, dat het Vaticaan voor Italië maar een dood aanhangsel was. De werkelijk-Italiaansche partijen moesten die bescheiden en eerlijken wensch tot een feit maken en zoo spoedig mogelijk een tegenstelling uit den wegruimen, die voor Italië naar binnen en naar buiten de aanleiding tot groote verzwakking is.

Een andere vertegenwoordiger van de „popolari", Martini sprak zich op gelijke wijze uit en verklaarde, onder applaus van zijn partijgenooten, dat het Katholieke volk van Italië reeds lang de belangrijkheid van het religieuse probleem had ingezien en het in zijn hart had opgelost. Spreker was noch voor een verhaaste verzoening noch voor al te groote concessies, daar het religieus gevoel van het volk licht gekwetst zou kunnen worden....

„Het parlement moet aan de regeering te verstaan geven, aldus teekent de „Corriere d'Italia" hierbij aan, dat Italië zijn betrekkingen met het Vaticaan wil regelen en de regeering heeft aan dit verlangen tegemoet te komen. Meer dan dat kan het parlement in deze kwestie niet doen"...

Correspondentie.

ARUBA, 18 Juli.

Hedenmorgen werd hier het onderstaande bekend gemaakt:

Wenken om de verspreiding van waterpokken tegen te gaan.

1o. De lijder moet in een afzonderlijk vertrek verblijf houden.

2o. Toiletartikelen en andere benoodigdheden van den lijder moeten afzonderlijk gehouden worden.

3o. De kleederen van den lijder moeten goed uitgestoomd worden.

4o. De faeces en de urine van den lijder moeten met carbol of eenig ander middel gedesinfecteerd worden.

5o. De lijder mag geen bezoeken ontvangen.

6o. De lijder moet in huis gehouden worden totdat hij geheel genezen is.

7o. Het hoofd van het gezin moet, zoodra bij hem aan huis zich een geval openbaart, onmiddelijk het hoofd van de politie daarmede in kennis stellen.

8o. Kinderen, bij wie aan huis een geval zich voordoet, moeten de school of eenig openbaar gebouw niet bezoeken.

Openbare Gezondheidsdienst.

26 Juli.

Ave Maria.

Met bovengenoemd schip zijn hier gisteren uit Cuba 240—twee honderd en veertig—werklui en Mummies aangekomen, bestaande uit Curaçaoënaars, Arubianen, Bonairianen, Engelschen, Venezolanen en Arabieren.

Aan boord van de driemastschoener stierven: ABELINO DANIA en MATHIAS TROMP, wier lijken overboord werden geworpen.

Bij aankomst van de *Ave Maria* werden drie en heden één (4) van de vele zieke werklui, waarvoor de Dokter 10 plaatsen had gevraagd, naar 't Hospitaal San Pedro de Verona gedragen, waar op dat oogenblik 22 zieken waren. Van de vier ingebrachte zieken werden onmiddelijk aan twee de laatste H. Sacramenten toegediend.

Naar men zegt, is van de gisteren aangekomen werklui heden één op Sabaneta gestorven.

Beatriz en *Fedalma* vertrokken van hieruit naar Cuba, waar deze dagen ook *Ave Maria, Amadeo* en *Chaparra* werklui zullen gaan halen.

Uit Cuba vertrokken naar Aruba: *Gracias á Maria* en een gechatterd schip, waarvan wij de naam nog niet weten.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Priesterfeest.

Woensdag zal de Eerw. Pater WAHLEN des morgens vroeg een H. Mis van Dankbaarheid opdragen in de Kapel van Zaquito, terwijl de Zeer eerwaarde Pastoor DELGEUR om 9 uur de Plechtige Hoogmis zal doen op St. Willibrordo, met Pontificale assistentie van Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE.

Des avonds om acht uur zal de Apostolisch Vicaris de Vrienden en Kennissen der beide Jubilarrissen ten zijnent ontvangen om hen in de gegelenheid te stellen den feestvierenden Priesters hun gelukwenschen aan te bieden.

H. M. de Koningin Moeder.

De verjaardag van H. M. Koningin Emma werd Dinsdag gevierd door het hijschen der vlaggen op de openbare gebouwen, forten, consulaten en de schepen in onze haven.

Om acht uur hielden de Militairen een roeiwedstrijd, opgeluisterd door de Militaire Kapel. Om twaalf uur werden de saluutschoten gelost.

De goede God spare het kostbare leven van Koningin Emma nog vele jaren. Als Koningin, Regentes en nu als Moeder heeft Hare Majesteit immer blijk gegeven van haar groot hart voor haar Kind en haar Volk. Juist haar groote liefde voor armen, en zieken heeft haar zulk een bevoorrechte plaats veroverd in het hart van Nederland.

Boletin Comercial.

Onze geachte Collega trad Maandag 1 Augustus zijn 14en jaargang in. Van harte wenschen wij hem een lang leven en heel veel voldoening van zijn periodistenarbeid.

La Mañana.

Donderdag verscheen een nieuwe Collega, die met moed en durf den strijd begint. Moge hij volhouden menig menig jaar en het goede naar vermogen bevorderen.

Van harte heeten wij hem welkom.

De Vlechtschool.

van Pietermaai vierde Woensdag haar 15-jarig bestaan. Als er ooit reden tot feestviering was dan is het hier. De Heer HENRIQUEZ heeft heel wat moeilijkheden moeten overwinnen en heel veel tegenwerking moeten keeren, voordat de hoedenschool haar goed en nuttig werk kon doen en haar gediplomeerde vlechtsters kon verspreiden over heel de kolonie.

Wij hopen, dat de Hoedenschool nog lange jaren zich moge blijven verheugen in toenemenden groei en bloei, en de volksnijverheid van hoedenvlechten moge opvoeren tot hooger graad van ontwikkeling.

Het feestprogram is een reuzenprogram. Muziek, zang, voordracht, redevoering, uitreiken van prijzen en souvenirs, onthulling gedenksteen, etc.

Groot was de belangstelling voor dit feest. Z.E. Gouverneur GORSIRA reikte de prijzen persoonlijk uit. De eereprijs viel ten deel aan Mejuffrouw JOSEFITA POURIER, Hoofdvlechtsster van de School van Sta Rosa.

Programma. 1. The Picadore Marche J. P. Sousa 2. Pique dame Ouverture F. von Suppé. 3. Dolores Walzer E. Waldteufel 4. L'Africaine Fantaisie G. Meyerbeer. 5. The wren Polka pour Piccolo E. Damaré. 6. Potpourri sur Norma G. Bellini. 7. Te adoro Danza J. Campos. 8. Peggy Fox-Trot N. Morét. Zondagavond om 7.30 uur. Overzijde.

Savonet.

Het mijnonderzoek valt niet mee. Het koper ligt in te geringe hoeveelheid overal verspreid om een flinke exploitatie mogelijk te maken.

Cuba.

Schepen vol werklieden onzer eilanden keeren telkens van Cuba terug, dikwijls met veel zieken aan boord. Vrijdag bracht een schip ook een lijk aan dat onmiddelijk begraven moest worden.

Cuba heeft voor onze bevolking afgedaan.

Regen.

Voor een goed oogstjaar moet het eigenlijk al half Juli beginnen te regenen; maar het is nu toch begonnen met Augustus. Als de regens wat aanhouden zullen de buitenlui spoedig gaan planten. Er is toch wel gezorgd voor overvloed van goed zaaizaad?

Nu onze mannen in grooten getale terug komen van Cuba, zal er bij goede regen veel lust tot planten zijn; mits er voldoende zaad te krijgen is.

De Scheepvaart.

Het getal stoombooten staat op het doode punt 78, gelijk aan de vorige maand, maar dat der zeilschepen is weer flink vooruit gegaan, van 92 gestegen tot 103. In Mei was dat 117.

Hollandsche Bank.

De Directie der Hollandsche Bank voor West Indië gaf gisteravond in het Hotel Americano een schitterende receptie naar aanleiding der voltooiing van haar nieuw bankgebouw in de Heerenstraat.

Wij hebben indertijd de oprichting der Hollandsche Bank met vreugde begroet en hopen dat haar zaken steeds voorspoedig mogen gaan.

De receptie was haar entrée joyuese en deed zeer sympathiek aan.

De Nieuwe Salarisvoorstellen op Curaçao.

Van onbekende hand ontvingen wij No. 25 van De *Bode*, Orgaan van de „Bond" van Nederlandsche Onderwijzers.

Daarin was aangestreept volgende Mededeeling, welke wij hier afdrukken zonder verder commentaar.

De gouverneur heeft de Koloniale Raad de volgende salarisregeling voorgelegd:

a. Onderwijzers

Niet gezinshoofden	Gezinshoofden.
f 1400—f 3300	f 1680—f 3960

b. Met hoofdakte

Niet gezinshoofden	Gezinshoofden
f 2100—f 3900	f 2520—f 4800

Kinderbijslag f 60 per kind tot maximum 3.

Akten toelage f 48 of f 96 naar gelang van de akte.

Al deze getallen zijn bedoeld per jaar.

Zolang het salaris nog niet f 2000 is. vrije geneeskundige behandeling door de armendokter.

De salarisvoorstellen zijn schandelijk laag, daarom is nog een extra duurte-bijslag op elk der jaarwedden gelegd van f 480—f 576 en f 564—f 672. Zoodra het leven weer goedkooper wordt, raken we die weer kwijt.

Maximum-salaris te halen na 20 jaar dienst.

Wij denken niet dat we, gezien deze voorstellen, iemand zullen te ontraden hebben zijn heil op Curaçao te zoeken!

Bekendmaking.

Aan belanghebbenden wordt hierbij bekend gemaakt, dat, volgens wijziging, aangebracht in de „Algemeene Politiekeur 1917" (P, B. No. 11), aan bestuurders op den openbaren weg verboden is een motorrijtuig onder hun onmiddelijk toezicht te doen besturen door een persoon, die den leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt of ingevolge artikel 44c dier keur niet als bestuurder mag optreden.

Tevens is aan bestuurders op den openbaren weg in het eerste of stadsdistrict verboden anders dan met vergunning van het Hoofd van politie een motorrijtuig onder hun onmiddelijk toezicht te doen besturen.

Curaçao, den 29n Juli 1921.

De Procureur-generaal a. i.,

1—2 C. S. GORSIRA.

SPORT.

DANKBETUIGING.

Aan het bestuur van de voetbalvereeniging „Les Etrangers" .WelEd. Heeren.

Namens de voetbalvereeniging „Juliana" betuig ik langs dezen weg mijn hartelijken dank voor de vriendelijke ontvangst op uw terrein op de Isla, en in 't bijzonder onzen dank voor de zeer geschikte kleed- en waschgelegenheid; in de hoop dat beide clubs elkaar nogmaals in de zelfde verstandhouding mogen ontmoeten, teeken ik namens het bestuur van de militaire voetbalvereeniging

R. HENDRIKS.

Capitein van „Juliana."

---

getroosten om uit de oude officieele en geloofwaardige documenten der geschiedenis de daden en verdiensten van dezen landgenoot op te diepen en ze in het licht te stellen.

***

De Republiek Venezuela beschouwt Admiraal Louis Brion als een der helden en vóórmannen van den Vrijheidsoorlog.

Op verlangen van President GUZMAN BLANCO werd den 18 September 1881 het stoffelijk overschot van Louis Brion op *Rozentak* opgegraven en naar Carácas overgebracht en den 10 April van het volgend jaar in het Nationaal Panteon te Caracas bijgezet.

Aan *„De Vrijmoedige"* van 8 September en volgende nummers van 1881 ontleenen wij daaromtrent de navolgende bijzonderheden:

Door President GUZMAN BLANCO werden de Heeren W. E. Boyé, toenmaals handelsagent van Venezuela op Curacao, en de Heeren TOMAS en GUILLERMO GOLDING, afstammelingen van Admiraal Louis Brion, in commissie benoemd om het lijk op te graven, en voor het overvoeren naar Caracas gereed te maken. Op Zaterdag 17 September, 's morgens ten 7 uur werd het lijk opgedolven. Het geraamte werd in zijn geheel teruggevonden en tevens fragmenten van den deksel der lijkkist, waarop de letters van den naam van den Admiraal voorkwamen. Het gebeente werd toen in een prachtige mahoniehouten, keurig bewerkte kist, waarop in het midden in zilver de naamletters van den Admiraal prijkten, neergelegd en naar de stad vervoerd, waar de kist tijdelijk gedeponeerd bleef in het huis Breestraat, hoek Nanniesteeg, het vroegere woonhuis van zijn broer Theodoor, in afwachting van de aankomst van de stoomboot, die het lijk naar Venezuela zou overbrengen.

Deze plechtigheid vond Woensdagmiddag 28 September met groot ceremonieel plaats.

De imposante stoet was als volgt saamgesteld. Voorop gingen de vereenigde muziekkorpsen der Schutterij en van het Garnizoen, daarna volgde de lijkkist, gedragen door twee onderofficieren der Schutterij en twee van de Nederl. Zeemacht. De kist was gedekt door de Venezolaansche vlag, waarvan de slippen gedragen werden door den gepensioneerden Kolonel Prince, den Majoor Kommandant der Schutterij, den Kommandant van het garnizoen en bij ontstentenis van den Kommandant door den 1sten officier van het stationschip *Bonaire*. Aan beide zijden van de lijkkist liepen de op Curaçao aanwezige Venezolanen. De Heeren Th. Krafft, A. J. C. Brouwer en René Araujo fungeerden als ceremoniemeesters. Alles wat Curaçao in die dagen aan burgerlijke en militaire autoriteiten, aan corporaties en vereenigingen, aan ambtenaren en notabelen bezat, was in den stoet aanwezig. Toen deze zich in beweging zette, liet het muziekkorps den doodenmarsch hooren, speciaal voor deze gelegenheid door den Heer G. R. Palm gecomponeerd.

Op het plein aan den Waterkant aangekomen, ging de stoet voort tot aan het Molenplein, keerde toen terug tot voor de Windstraat, waar de kist werd neergezet en Ds. Hamelberg een welsprekende rede hield, waarin hij de heldendaden van den Admiraal in herinnering bracht en lof en hulde betuigde aan President GUZMAN BLANCO voor diens initiatief om aan dezen held een meer passende laatste rustplaats te schenken in het Nationaal Panteon in Carácas. Daarna brachten de Heeren GOLDING, de bloedverwanten van den Admiraal, hun dank voor de eer aan hun roemrijken voorzaat door Curacaosche bevolking bewezen.

Opnieuw stelde zich nu de stoet in beweging. Aan den aanlegsteiger werd de kist in de sloep van Hr. Ms. Stoomschip BONAIRE geplaatst en aan boord van de FELICIA, een Duitsch stoomboot in de dienst van de *Red D line*, overgebracht.

Kort daarna stoomde deze boot langzaam de haven uit, terwijl het muziekkorps het Venezolaansch volkslied „VIVA EL BRAVO PUEBLO" speelde, het Waterfort een saluut van 19 schoten loste en de forten de vlaggen halfstok heschen.

In het nummer daags daarna verschenen van *"De Vrijmoedige"* wijdden de Heer J. H. B. Gravenhorst in het Hollandsch en de Heer A. Wolfschoon in het Spaansch eenige regelen in dichtmaat aan de nagedachtenis van den roemrijken doode.

P. A. EUWENS. O. P.

BUITENLAND.

Engeland.

OPENING VAN HET ULSTERPARLEMENT.

De Troonrede.

Staande voor den senaat van het Ulsterparlement in de groote hal van het stadhuis van Belfast, heeft de koning van Groot-Brittanie en Ierland de volgende troonrede uitgesproken bij de opening van het parlement:

„Leden van den senaat en het lagerhuis, Voor allen, die van Ierland houden, zooals ik dat doe uit geheel mijn hart, is dit een diep ontroerende gebeurtenis in de geschiedenis van Ierland. Mijn herinnering aan Ierland gaan terug tot de tijden, toen ik menigen gelukkigen dag in Ierland doorbracht als adelborst aan boord van mijn schip.

Mijn vurige beden en mijn beste wenschen voor het nieuwe tijdvak, dat met deze ceremonie inzet, kon ik niet door een plaatsvervanger naar Ierland zenden en daarom ben ik persoonlijk gekomen als hoofd des rijks, om het parlement op Ierschen bodem te openen.

Met diep gevoelde hoop doe ik zulks, en ik ben zeker, dat gij uw uiterste best zult doen om van hetzelve een werktuig voor een gelukkige en goede regeering van alle deelen der gemeenschap, welke gij vertegenwoordigd, te maken'

Dit is een groote en belangrijke gelegenheid in de geschiedenis van de zes graafschappen. Doch niet alleen van deze graafschappen, want alles wat hun aangaat, is ook in 't belang van Ierland en alles wat Ierland aangaat vindt zijn echo in de verst afgelegen deelen van het rijk.

Er is weinig, waarnaar ernstiger verlangd wordt door geheel de Engelsch-sprekende wereld, dan naar een afdoende oplossing van de eeuwenoude Iersche problemen, waarmede vele geslachten onzer voorvaderen zich hebben bezig gehouden en die nu onze zorg uitmaken. Zeer zeker is er geen wensch, die mij meer ter harte gaat dan deze, dat elke man van Iersche afkomst, waar hij ook zijn woonstede moge hebben, loyaal zal medewerken met de vrije burgergemeenschappen, waarop het Britsche rijk gegrondvest is.

Ik durf vertrouwen, dat de belangrijke publieke zaken, die aan de controle en het bestuur van het Noorder Parlement zijn toevertrouwd, zullen behartigd worden met wijsheid en gematigheid, met fairheid en met volledige eerbiediging van ieders godsdienst en van ieders belang en zulks met geen mindere patriotische toewijding voor het rijk, dan gij, Ieren, zoo dapper hebt getoond in den grooten oorlog.

Volle deelgenootschap in het Vereenigd Koninkrijk en godsdienstige vrijheid heeft Ierland nu sedert lang genoten. Thans ziet het zich den plicht opgelegd, om zelf alle zaken, de huishoudelijke wetgeving en de regeering betreffende, waar te nemen. En ik gevoel niet de minste vrees, voor den geest, waarin gij, die heden hier zijt gekomen, deze allerbelangrijkste plichten zult vervullen.

Doch mijn hoop strekt zich nog verder uit. De oogen van geheel het rijk zijn vandaag op Ierland gevestigd, van dat rijk, waarin zooveel naties en rassen vereenigd zijn, ten spijt van oude veeten, en waarin nieuwe naties tot een grooter leven zijn gekomen binnen den leeftijd van menigeen, hier tegenwoordig.

Door die gedachte bezield, durf ik verder zien door de bezorgdheid en den angst heen, die in den laatsten tijd mijn uitzicht op de Iersche zaken trachtten te benevelen. Ik wensch van ganscher harte, dat mijn komst naar Ierland op heden de eerste stap moge blijken op den weg, die leidt naar het einde van den tweestrijd tusschen mijn volk, van welk geloof of van welk ras het ook moge zijn.

In die hoop doe ik een beroep op alle Ieren, om een wijle stil te staan en de hand der verbroedering uit te strekken, om te vergeven en zich te vereenigen om het land, dat ik zoo liefheb, een nieuwe periode van vrede en tevredenheid te schenken.

Het is mijn vurigst verlangen. dat ook in het Zuiden van Ierland zulk een tijdperk moge aanbreken, dat gelijk zal staan met dat, hetwelk dit oogenblik in dezen hall wordt ingeleid, en dat ik bij eenzelfde gelegenheid en met een zelfde ceremonieel daar de constitutioneele plechtigheid mag verrichten. Daartoe heeft het parlement van het koninkrijk in den verst strekkenden zin volmacht geschonken.

De toekomst ligt in de handen van mijn Iersche volk zelve. Moge deze bijeenkomst het voorspel zijn van den dag, waarop het Iersche volk van het Noorden en van het Zuiden onder één parlement, of onder twee, wordt vereenigd, indien deze parlementen voor zichzelf maar zullen besluiten om samen te werken op een gemeenschappelijke basis van rechtvaardigheid en onderlinge eerbiediging."

Den koning en de koningin werd te Belfast bij gelegenheid der opening van het Ulsterparlement een grootsche ontvangst bereid. De weg, waar langs het koningspaar naar het parlement reed, was uren te voren met een dichte menigte bezet. De huizen waren met versieringen bedekt en overal heerschte geestdrift.

Het koningspaar vertrok om 4 uur 's namiddags weer naar Londen.

Opening van het Zuidelijk parlement.

De grootste geheimzinnigheid wordt in Sinn-Fein-kringen in acht genomen ten opzichte van de gedragslijn, die na de ontvangst van den brief van den eersten minister aan de Valera, zal gevolgd worden.

De „Irish Bulletin", het officieele orgaan van de Dail Eireann, bevat de de volgende korte mededeeling: „President De Valera heeft den brief van den Britschen premier ontvangen. Te zijner tijd zal daarop geantwoord worden. De berichten dien aangaande in de Engelsche pers zijn slechts persoonlijke meeningen, die niet op deugdelijke informatie berusten."

De Iersche bladen zijn het, zooals reeds gemeld, niet eens ten opzichte van het nut eener samenkomst, terwijl verschillende bladen zelfs de mogelijkheid er van in twijfel trekken.

Men vraagt zich in het Zuiden van Ierland af, of het aannemen van de invitatie van Lloyd George tevens een stilzwijgend aannemen zal beteekenen van het verdeelingssysteem, dat Ierland in twee administratieve deelen heeft gescheiden. De formeele opening van het Zuidelijk Iersche parlement is door den nieuwen opperrechter moeten geschieden.

Naar reeds bekend is, zullen echter slechts drie leden tegenwoordig zijn dus geen voldoend aantal, om wettig besprekingen te beginnen. Indien de Sinn-Feinleden — wat wel zoo goed als zeker is, — afwezig zullen blijven zal er niets anders opzitten, dan de opening telkens en telkens te verdagen, totdat Ierland tot een kroonkolonie wordt uitgeroepen, of totdat tusschen De Valera, de Dail Eireann en den eersten minister een regeling is getroffen.

Terwijl hoe langer hoe meer de overtuiging veld wint, dat de Valera de uitnoodiging voor de conferentie met Craig en de Britsche regeering in principe zal aannemen, verwacht men, dat hij als voorwaarde er aan zal verbinden, dat de circa veertig Sinn-Fein parlementsleden, die zich in Britsche gevangenschap bevinden, in vrijheid zullen worden gesteld teneinde hem de gelegenheid te geven, met deze van gedachten te wisselen.

Men verwacht dat wanneer de Valera naar Londen komt, Michael Collins, bevelhebber van het Iersche republikeinsche leger en Richard Mulcahy hem zullen vergezellen.

Het Mijnconflict opgelost.

Het mijnwerkersgeschil is geregeld op een conferentie tusschen Lloyd George en de mijnwerkers. De arbeid in de mijnen kan terstond worden hervat. De mijnwerkers hebben eenige voorwaarden aanvaard, hun voorgelegd door de regeering; de som van £ 10,000,000 zal door de regeering worden gegeven aan de nyverheid als subsidie van de loonen gedurende het tijdperk van depressie. Voor de eerste maal is in de groote nijverheid het beginsel van deel aan de winst per contract aanvaard. In de toekomst zal de bestaande schuld worden betaald worden aan de opbrengst der kolennijverheid ieder kolendistrict 83 pct. van de overblijvende winst aan de arbeiders komen en de andere 17 pct. voor de werkgevers. De geheele 17 pct. zullen niet naar de eigenaars gaan als er nog eenige lasten voor de inrichting zijn te betalen. Aan de arbeiders wordt 20 pct. boven de loonen von 1914 gewaarborgd! De overeenkomst is dus zoodanig geformuleerd, dat zij verhoogde productie verzekerd en blijvende vrede in de kolennijverheid.

De nieuwe regeling gaat 1 October in en tot dien tijd zal de opnieuw toegezegde regeeringssubsidie van 18 millioen pond worden gebruikt om de loonsverlaging geleidelijk te doen plaats hebben.

Maatregelen zijn aan den gang voor de voorbereidende werkzaamheden in de kolenmijnen voor de hervatting van het werk.

Het bericht van de regeling van het langdurige geschil wordt in het bijzonder verwelkomd in industrieele kringen, waar het kolentekort veel werkeloosheid heeft veroorzaakt. De nijverheid kan geen onmiddelijk herstel verwachten, maar de meening in de City is, dat de uitzichten op een herleving van den handel zichtbaar gunstiger zijn geworden door de regeling die, naar men meent, de gelijktijdige uitwerkinh zal hebben van verhooging der productie en verlaging van den prijs der kolen. Een der meest bevredigende trekken van de regeling is de beteekenis van de nijverheid in het algemeen en men meent de regeering geschikt om een langdurige rust te brengen in de industrieele geschillen.

De kwestie der Staatssubsidie.

De onderhandelingen over het beeindigen van het mijnconflict zijn onverwacht zoover gevorderd, dat de mijnwerkers zich bereid verklaard hebben het werk te hervatten, mits de regeering haar destijds gedaan aanbod, om 10 millioen pond sterling subsidie te geven, nog gestand doet.

Lloyd George wilde dit niet terstond beloven, maar men verwacht algemeen, dat in den later te houden kabinetsraad goedgunstig over dit punt zal worden besloten.

Chamberlain verklaarde toch nog ook in het lagerhuis, dat, indien er geen accoord tusschen eigenaar en mijnwerker tot stand zou kunnen komen, zonder hulp uit de publieke fondsen, hij de zaak zoo spoedig mogelijk voor het parlement zou brengen.

Daarop vroeg een lid, of dan de boerenarbeiders en andere categorieën werklieden eveneens staatssubsidie zouden krijgen. Op de labourbanken riep men: „waarom niet?" De regeering gaf daarop echter geen antwoord.

Trotzky contra Lenin.

Drie dagen voor de opening van het congres der derde internationale te Moskou heeft Trotzky, die in het Kremlin woont, tezamen met Boezarin een poging gedaan om Lenin, naar ze beweerden wegens zijn overspannen zenuwen, naar het dorp Ginsk, naar het paleis van den overleden grootvorst Sergius over te brengen. *Golos Rossij* verneemt uit Reval uit vertrouwbare bron in verband daarmede de volgende bijzonderheden: Trotzky verscheen met tien beambten, leden der beruchte Tsjeka, en eischte, vrijen toegang tot Lenin. Lenin's lijfwacht riep het eerste communistische regiment Marv, dat in het Kremlin onderdak gebracht is, te hulp. Een bloedige botsing werd vermeden, doordat Lenin plotseling zelf verscheen en Trotzky uitnoodigde bij hem in zijn werkkamer te komen. Na 'n onderhoud, dat een half uur duurde, verliet Trotzky met zijn gezin en zijn kanselarij het Kremlin.

Nog een conflict bijgelegd.

Het loonconflict dat in de textielnijverheid dreigde dreigde, is eindelijk op gelukkige wijze opgelost. De stemming, welke onder de werklieden in de Westelijke districten van Yorkshire werd gehouden, over het al of niet aannemen der voorgestelde loonsverlaging, hebben een zoodanige meerderheid ten voordeele van de nationale werkgeversvereeniging in de wolspinnerij en verwante bedrijven, dat de vertegenwoordigers der werkliedenorganisaties hunne formeele toestemming tot deze verlaging hebben gegeven. Deze verlaging gaat van 3 shilling 6 pence tot 12 sh. 6 pence per week voor mannen en van 9 shilling 3 pence tot 7 shilling 7 pence voor vrouwen. 200.000 werklieden zijn bij deze regeling betrokken. In de katoen en wolindustrie zijn nu de moeilijkheden terzijde gesteld en in het vooruitzicht van ruime steenkolenaanvoeren in de naaste toekomst kunnen Lancashire en Yorkshire een snelle wederopleven van den handel verwachten.

De nieuwe Krupp.

In het Berliner Tageblatt. wordt in een artikel, waarin de economische beteekenis van het Ruhrgebied voor Duitschland, in het bijzonder van de stad Essen, een korte beschouwing gewijd aan de vergadering die het bedrijf van Krupp heeft ondergaan

Deze fabrieken, waarin ongeveer 40.000 aabeiders en 8.000 beambten werkzaam zijn, vertegenwoordigen één derde van het economische bedrijf in Essen. Het was dus voor Essen. van ontzeggelijke beteekenis dat Krupp, die door het vredesverdrag geen oorlogsmateriaal meer mocht fabriceeren, zijn bedrijf omzette, en vredesmateriaal ging maken.

Naast landbouwmachines, industriewerktuigen, motoren, en alle denkbare staal- en ijzerwaren worden dagelijks 10 wagons gemaakt en in drie dagen 2 locomotieven.

Een vertegenwoordiger der Kruppfabrieken is in Riga aangekomen om met de Lethlandsche regeering over de levering van landbouwmachines te onderhandelen; van Riga vertrekt hij naar Reval om met de regeering van Estland besprekingen te houden.

Amerikaansche Vlootmanoeuvers

De „Times" verneemt uit New York: Groote belangstelling bestaat in Amerika voor de proeven, bij de kust van Virginia met een bomaanval van Amerikaansche vliegtuigen op gewezen Duitsche duikbooten en andere oorlogschepen.

Een groot aantal leden van het congres en persvertegenwoordigers volgen deze manoeuvres, die zich ontwikkelden tot een wedstrijd tusschen de Amerikaansche torpedojagers en de vliegtuigen, wie van hen het eerst de onderzeebooten in den grond kon boren. De vliegtuigen hebben het tot dusverre gewonnen.

Zij brachten de manoeuvreerende onderzeeboot 117 in 20 minuten met 12 bommen tot zinken, terwijl een eskader van vijf torpedojagers een kleinere duikboot eerst na 24 minuten en na 40 kanonschoteu tot zinken kon brengen,

De manoeuvres hebben door een aantal voorgekomen ongelukken den dood van 22 personen veroorzaakt, o. w. officieren en minderen.

